Innhold

Forord 5

1. Innledning 11
1.1 Hva behandles i den kollektive arbeidsretten? 11
1.2 Noen punkter i den norske kollektive arbeidsretten 13
1.3 Rettskilder og metode. Hvor finner vi den kollektive arbeidsretten? 17

2. Historiske hovedlinjer i den kollektive arbeidsretten ... 31
2.1 Innledning 31
2.2 Fremveksten av det organiserte arbeidslivet 32
2.3 Arbeidskonflikter, tariffregulering og lovregulering 36
2.4 Endringer i arbeidsliv og endringer i organisasjonsliv. Offentlig sektor 47
2.5 Oppsummering 51

3. Organisasjonsliv og organisasjonsfrihet. Tillitsvalgtapparatet. Kollektiv medvirkning. Den norske modellen 53
3.1 Innledning 53
3.2 Organisasjoner på arbeidstakersiden. Organisasjonsgrader 54
3.3 Organisasjoner på arbeidsgiversiden. Organisasjonsgrader 56
3.4 Organisasjonskonkurranse 58
3.5 Hvordan blir man medlem i en organisasjon? 59
3.6 Medlemskapet – rettigheter og plikter 63
3.7 Hva gjelder dersom man ikke er tilsluttet en organisasjon? 67
3.8 Forholdet mellom organisasjonene og staten 69

3.9 Organisasjonsfriheten 73
3.10 De tillitsvalgte – grunnlag og funksjon..... 77
3.11 Kollektiv medvirkning – informasjon og medbestemmelse 81
3.12 Den norske modellen 100
3.13 Den norske modellen i møte med EØS/EU 101

4. Tariffavtalen – begrep og innhold..... 109
4.1 Innledning..... 109
4.2 Tariffavtalen som reguleringsform i arbeidslivet... 109
4.3 Tariffavtalebegrepet..... 117
4.4 Hva bestemmer tariffavtalen? Tolkningslæren 128

5. Tariffavtalens virkninger 140
5.1 Utgangspunkter 140
5.2 Bundethet – hvem, hvordan og hvor lenge?..... 142
5.3 Ufravikelighet..... 153
5.4 Fredsplikt i tarifforhold 165
5.5 Tariffbrudd og tariffbruddsansvar 172

6. Interessetvister..... 180
6.1 Interessetvist og arbeidskamp – som fenomen og som rettslig problem 180
6.2 Interessetvist og arbeidskamp – skritt for skritt.... 181
6.3 Tariffkravet og tarifforhandlinger..... 183
6.4 Tariffrevisjoner..... 186
6.5 Meklingsinstitusjonen..... 194
6.6 Arbeidskamp 199

7. Rettstvister 210
7.1 Generelt om løsning av tvister..... 210
7.2 Forhandlingssystemet for løsning av rettstvister... 213
7.3 Arbeidsretten..... 214

Forkortelser..... 228
Stikkord 230